ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА У БЕОГРАДУ

Одлуком Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду бр. 192/1, од 28. 12. 2020. године, изабрани смо у Комисију за припрему извештаја о кандидатима који су се јавили на конкурс за избор доцента за ужу научну област Српски језик, предмет Савремени српски језик. На расписани конкурс, објављен у листу *Послови*, бр. 918, од 27. 1. 2021. године, јавио се један кандидат: **др Јован Чудомировић**. Имамо част да о кандидату поднесемо следећи

ИЗВЕШТАЈ

1. Биографски подаци

Др Јован Чудомировић је рођен 26. VI 1979. у Пожаревцу, где је завршио основну школу и гимназију. На Филолошком факултету Универзитета у Београду (група *Српски језик и књижевност са општом лингвистиком*) дипломирао је 2006. године, а мастер рад (с темом *Речце као текстуални конектори у савременом српском језику*) одбранио је 2009. године. На истом факултету докторирао је 6. 11. 2015. године, одбранивши дисертацију под насловом *Семантика и прагматика саставних одн. супротних напоредних везника* и, па, те, а, али, него (ментор проф. др Душка Кликовац).

Јован Чудомировић је запослен на Филолошком факултету УБ од 2008. године, кад је изабран за сарадника у настави. Године 2010. изабран је за асистента на Катедри за српски језик са јужнословенским језицима, а 2013. године реизабран је у то звање. Као асистент, држао је вежбе из следећих предмета: *Савремени српски језик (синтакса)*, *Синтакса српског језика*, *Лектура и коректура текста*, *Лингвистика текста и прагматика*, *Лингвостилистика* и *Новинарска стилистика*.

За доцента је изабран 14. VI 2016. Од тада држи предавања и вежбе из предметâ *Лингвистика текста и прагматика* (обавезни предмет за студенте на студијском програму Српски језик и књижевност), *Лектура и коректура текста* и *Лектура текста* (изборни предмети на студијском програму Српски језик и књижевност), затим вежбе из предмета *Савремени српски језик II (синтакса)* (обавезни предмет за студенте са студијских програма Српска књижевност и језик и Српска књижевност и језик са компаратистиком), те део предавања на курсу *Српски језик 1* (са доц. др Аном Батас; реч је о изборном предмету на студијском програму Језик, књижевност, култура). Учествује, такође, у извођењу наставе на предмету *Специјални курс: синтакса српског језика* на мастер студијама, на студијском програму Српски језик (са проф. др Душком Кликовац и доц. др Балшом Стипчевићем).

2. Библиографија

Од претходног избора у звање доцента кандидат је објавио следеће радове:

1. „Узрочни субординатори и теорија домена – експериментални приступ“, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 45/3, 2016, стр. 167–200. (М 51)
2. „О конекторима којима се сигнализира промена предмета дискурса“, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 46/3, 2017, стр. 175–194. (М 51)
3. „О сврсисходности изразâ *(с) обзиром (на то) да* и *(с) обзиром на*“, *Наш језик*, 48/3–4, 2017, стр. 239–248. (М 51)

4. „Има ли живота изван језика? Или: да ли и како језик утиче на то како мислимо и опажамо свет?”, *Свет речи*, 43–44, 2017, стр. 35–46.
5. „Однос преформулације и његова обележја“, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 47/3, 2018, стр. 131–154. (М 51)
6. „Условне клаузе и теорија домена”, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 48/3, 2019, стр. 259–278. (М 51)
7. „Зашто су ’поштапалице’ потребне”, *Књижевност и језик*, LXVII/1, 2020, стр. 41–55. (М 51)
8. „Напоредни везници и одговарајући конектори у уџбеницима српског као страног”, [у књизи] Весна Крајишник (ур.), *Српски језик као страни у теорији и пракси IV (тематски зборник радова)*, Београд: Филолошки факултет, 2020, стр. 429–444. (М 33)
9. „Полифункционалност клауза са везником *чим*”, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 49/3, 2020, стр. 123–135. (М 51)
10. „Самосталне условне клаузе: међузависност граматике и прагматике”, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, LXIII/2, 2020, стр. 99–118. (М 24)

3. Приказ и оцена радова

3.1. Од 2016. године до данас Ј. Чудомировић је објавио десет радова, који су посвећени, на овај или онај начин, језичком значењу – било да се оно испољава кроз прагматичке или синтаксичке појаве. Један број радова заснован је на теорији домена – когнитивнолингвистичком приступу који полази од тога да различите функционалне речи и конструкције с њима образоване имају основну употребу у тзв. домену садржаја (тј. означавају односе у стварности), а одатле је проширују у друге домене – епистемички домен (домен закључивања), домен говорних чинова и метајезички домен (приступ је изворно развила Ив Свитсер). Ти радови приказани су у овом извештају у т. 3.2–3.5. Један рад се бави синтаксичким питањем инсубординације, која се осветљава из прагматичке перспективе (т. 3.6). Четири рада су посвећена конекторима и прагматичким маркерима (т. 3.7–3.10), а један је посвећен једном општелингвистичком питању (т. 3.11).

3.2. У раду „Условне клаузе и теорија домена“ теорију домена, разрађену у оквирима теорије менталних простора (Свитсер и Данцигјер), Ј. Чудомировић примењује на условне клаузе, које су изразито полифункционалне и чија су различита значења појединачно обрађивана у скорашњој домаћој литератури. У овом раду себи поставља амбициозан задатак – да испита да ли се на основу теорије домена може дати општа, теоријски обједињена слика полифункционалности условних клауза. Осим теорије домена, Ј. Чудомировић у анализу уводи и појмове (не)предиктивности (у типичном случају условне конструкције су предиктивне: њима се претпоставља да ће се у случају X десити Y и уједно имплицира да ће без X изостати и Y) и епистемичког става – односа говорника према могућности реализације радње из условне клаузе – који је близак појму типа услова, који се уобичајено користи у граматичкој литератури. Корпус сачињавају примери из десет различитих студија које се баве условним клаузама (око 450) и примери из електронског корпуса и са интернета.

Ј. Чудомировић анализира условне клаузе у сваком од поменутих домена. Констатује да су типични примери условних клауза по правилу из домена садржаја (*Ако добијем премију, купићу ауто*). Посебно говори о случајевима кад је предикат више клаузе у императиву. У вези с епистемичким доменом истиче важност

употребљених времена: у овом домену могуће је употребити претеритална времена и у условној и у вишој клаузи. У примере из овог домена убраја и оне са тзв. компензативном концесивношћу, као што су *Ако не цури, а оно капље* (А. Мусић), где концесивност није у домену садржаја, него условна клауза износи премису која сугерише један закључак, а виша клауза премису која такав закључак релативизује. У домену говорних чинова анализира наизглед хетерогене примере као што су *Ако хоћеш да телефонираш, телефон је у предсобљу*, а затим и *Ако га не волиш, зашто се с њим стално виђаш?; Ако ћемо онако како јесте, она никад није ни требало да добије тај посао; Она је те ципеле платила преко 100 евра, ако не и више; Понаша се врло чудно, ако ми је допуштено да то приметим*. У метајезичком домену анализира такође различите врсте примера: *Ни тај поступак не успева обавезно већ, ако је јасно шта кажем, нешто чешће него повремено; Ако сам био лош столар, био сам још гори кројач; Ако сте ви бравар – ја нисам краљица*.

Иако су примери које разматра веома разнолики, Ј. Чудомировић успева да их обједини и објасни на основу теорије домена, те да тако одговори потврдно на питање које је задао себи на почетку рада.

3.3. У раду „Узрочни субординатори и теорија домена – експериментални приступ“ Ј. Чудомировић теорију домена примењује на узрочне субординаторе *јер, пошто, зато што, због тога што, будући да* и *с обзиром да*. Он полази од претпоставке да су, пошто је закључно значење сложеније од „чисто“ узрочног, они узрочни субординатори који су семантички сложенији специјализовани за закључно значење. Такви би били субординатори *с обзиром да* и *будући да*. У овом раду ту претпоставку проверава експериментално: од примера из Електронског корпуса српског језика сачинио је онлајн упитник, са примерима конструкција са узрочним клаузама у контексту који је био недвосмислено узрочни одн. закључни. Упитник је попунило 127 испитаника, тако што је скалом од 1 до 6 процењивало колико понуђени субординатори одговарају датом контексту. Одговоре је анализирао статистички, примењујући Шефеов пост-хок тест. У домену закључивања раздвојио је случајеве проспективног и ретроспективног закључивања, као и случајеве у којима су постојали маркери закључивања и оне у којима таквих маркера није било. Закључци су следећи: субординатори *будући да* и *с обзиром да* заиста су превасходно закључни (и неприкладни да обележе узрочност у стварности), а *јер, пошто, због тога што, зато што* су „општеузрочни“, јер су прихватљиви и у домену садржаја и у епистемичком домену. Ј. Чудомировић примећује и да су за избор субординатора вероватно важни и неки други фактори, као што су вољност/невољност последице и општост/конкретност ситуације.

3.4. Рад „О сврсисходности изразâ *(с) обзиром (на то) да* и *(с) обзиром на*“ усмерен је нормативистички: посвећен је сврсисходности израза *(с) обзиром (на то) да* и *(с) обзиром на* не са гледишта њихове форме – како се то у нормативистичким приручницима обично чини – него са гледишта њихове семантике. Ј. Чудомировић указује на то да израз *с обзиром (на то) да* означава узрочност у менталној сфери, тј. закључивање, насупрот везницима *пошто* и *јер* (*Ваза се разбила, јер је пала – С обзиром да се разбила, мора бити да је ваза пала*). Предлошки израз *с обзиром на* такође има закључно значење. Међутим, ова два израза се често употребљавају у узрочном, а не закључном контексту (... *он их је [нотâ] имао доста с обзиром на то да је раније свирао хармонику*), чиме се, како примећује Ј. Чудомировић, „израз чини непотребно компликованим: не само што је *с обзиром на то да* далеко дуже од *јер* или *пошто* него је, што је још важније, семантички мање подесно, јер означава један специфичнији и асптрактнији однос од ’обичне’ узрочности, а то је закључност“. Аутор

на примерима показује да исто важи и за израз *(с) обзиром на*, који се употребљава уместо предлога *због* одн. предлошког израза *захваљујући*. Посматрани изрази су нарочито често у бирократизованим текстовима, јер „производе утисак да је аутор/говорник ученији и/или озбиљнији него да је употребио неко обичније и једноставније средство“.

У наставку рада Ј. Чудомировић расправља о форми ових израза и наводи семантичке и граматичке разлоге због којих не би требало изразе *обзиром (на то) да* и *обзиром на то* сматрати погрешним: ти изрази су се „конвенционализовали у функцији предлога одн. субординатора и тиме су постали подложни ерозији, па постаје могуће изоставити оне делове који нису кључни за њихову функцију“.

3.5. У раду „Полифункционалност клауза са везником *чим*” Ј. Чудомировић анализира употребе зависних клауза са везником *чим*. Корпус за истраживање чини око 240 примера оваквих клауза ексцерпираних из Електронског корпуса савременог српског језика. Анализа показује следеће. У домену садржаја те клаузе не само што означавају имедијатност него подразумевају и „неку чвршћу, унутрашњу повезаност, тј. условљеност између двеју ситуација“. Постоје два типа такве условљености: клауза с везником *чим* означава ситуацију која је предуслов за реализацију ситуације у вишој клаузи одн. омогућава да се та ситуација оствари, или пак означава ситуацију која је узрок ситуације из више клаузе. У овом другом случају везник *чим* се може заменити неким од узрочних субординатора. Случајеви чисте имедијатности веома су ретки. Аутор говори и о аспекатској конфигурацији конструкција са *чим*-клаузом и о позицији те клаузе унутар реченице.

У епистемичком домену *чим*-клауза означава да садржај зависне клаузе служи као основ на ком се износи закључак који доноси остатак више клаузе (*Чим нешто није спроведено у дело, неко мора да буде крив*). Може се употребити и неки конкретизатор закључности који подразумева висок степен уверености говорника у оно што тврди – као *вероватно, значи (да), (за)сигурно, очигледно, мора да* и сл. Ј. Чудомировић налази да та увереност проистиче из типичне употребе *чим*-клаузе, тј. из карактера временског односа који оне обележавају, а који се метафорички преноси на домен каузалности. И у вези с овим доменом аутор говори о аспекатској конфигурацији конструкција са *чим*-клаузом и о позицији те клаузе.

Ј. Чудомировић налази да се *чим*-клаузе у домену говорних чинова употребљавају „крајње маргинално“: у његовом корпусу таква су свега три примера, који се могу интерпретирати и у епистемичком домену.

3.6. У раду „Самосталне условне клаузе: међузависност граматике и прагматике“ Ј. Чудомировић описује, са гледишта синтаксе, семантике и прагматике, конструкције које имају облик условне клаузе, али се употребљавају као самостални искази, нпр. *Ако имате ситно; Кад би бар почела киша!* Такве исказе посматра у вези с појмом инсубординације (Х. Еванс), а ослања се на теорију говорних чинова Остина и Серла, као и на теорију учтивости Браунове и Левинсона. Корпус сачињава више од стотину примера самосталних условних клауза (СУК).

Аутор најпре анализира форму СУК – везнике, глаголске облике, специфичне граматичке конструкције које се у њима могу јавити. Износи и разлоге зашто такве клаузе не треба сматрати зависним клаузама са елидираном остатком више клаузе. Затим анализира њихове функције, с обзиром на то да се те клаузе понашају као независне. За клаузе са *ако* закључује да се њима изражава говорни чин учтиве молбе, а за оне са *кад* и *да* да имају илокуциону снагу експресива, те да изражавају емотивно стање жеље, односно ламента. Закључује да „[и]нсубординација условних клауза има

јасну прагматичку мотивацију, а то је потреба да се [...] молба изрази на посебно индиректан, па самим тим учтивији начин, одн. да се жеља и ламент изразе с појачаном експресивношћу“.

Затим се бави питањем шта лежи у основи инсубординације. Да би одговорио на то питање, утврђује шта је заједничко зависним условним клаузама (ЗУК) и онима које имају функција директива одн. експресива. Закључује да се кључно заједничко својство налази на семантичком плану: обе врсте клауза означавају ситуације које су нужно хипотетичке. При томе, слободне услове клаузе с функцијом учтиве молбе имају форме ЗУК за реални услов, а оне са функцијама жеље одн. ламента – ЗУК за потенцијално одн. иреални услов. Ј. Чудомировић закључује: „[И]ако процес инсубординације ЗУК подразумева да прагматички фактори надвладавају граматичке, ова зависност је узајамна, јер је комуникативна функција СУК и даље одређена граматичким факторима, тј. епистемичким ставом који граматичка обележја попут субординатора и глаголског облика обележавају.“

Затим клаузе са формом ЗУК смешта у контекст прототипске организације категорија у граматици, тако што их посматра као мање типичне условне клаузе – што је још једна потврда и томе да „иза опозиције субординација : координација, тј. зависност : независност заправо стоји континуум са низом прелазних случајева, а не хомогени скупови без икаквог пресека“.

3.7. У раду „Однос преформулације и његова обележја“ Ј. Чудомировић даје сажет опис преформулације у српском језику; конкретније – утврђује, из прагматичке перспективе, које су типичне варијанте преформулације, какве разлике постоје између типичних маркера преформулације (*то јест, односно* и *другим речима*), и какав је однос преформулације према другим типовима односа који се помињу у литератури. Истраживање је засноване на примерима из Електронског корпуса српског језика (око 230 примера за сва три поменута маркера).

Што се варијанти преформулације тиче, Ј. Чудомировић полази од поделе коју установљава Д. Блејкмор – на метајезичку (кад се исти садржај изражава на два различита начина) и метапојмовну (кад се преформулацијом интерпретира садржај). Аутор утврђује да се метајезичка преформулација у српском језику обележава маркерима *односно* и *то јест* (таквих примера са маркером *другим речима* у корпусу нема). Везник *или* на месту тих маркера могао би унети двозначност (али би везник *илити*, који је специјализован да обележи метајезичку дисјункцију, био прикладан). Што се тиче метапојмовне преформулације, она може служити томе да говорник опширнијом и конкретнијом тврдњом преформулише претходну, сажету тврдњу (па маркери имају вредност „а ево шта то тачно значи“, „а ево шта под тим мислим / шта тиме хоћу да кажем“ и сл.); да говорник спецификује одређи појам, вредност и сл. (и маркери би имали вредност „тачније“, „прецизније говорећи“); да се одређени садржај, који се разуме као скуп или категорија, илуструје набрајањем типичних представника тог скупа. Метапојмовна преформулација може се обележити свим трима проучаваним маркерима. Ј. Чудомировић посебно говори о корективној преформулацији и корелативној дисјункцији, која такође може бити обележена тим изразима, али код које нема прагматичке еквивалентности оригинала и преформулације.

Док се маркери *то јест* и *односно* доминантно користе на конституентском нивоу, маркер *другим речима* се користи првенствено између независних клауза унутар комуникативне реченице, или на нивоу текста, као конектор. Аутор говори и о стилским, семантичким и прагматичким разликама између проучаваних израза. Између осталог, *односно* и *то јест* могу обележавати и раставни однос, а не само однос преформулације; *другим речима* не може – он обележава само однос преформулације.

У последњем делу рада Ј. Чудомировић испитује однос између термина преформулација и термина *елаборација, експликација, генерализација, егземплификација, закључивање, резимирање, објаснидбеност* и сл., који се такође појављују у литератури. Закључује да би се поменути појмови могли употребити да означе одређене типове преформулације. То објашњава на примеру односа између *другим речима* и *дакле*, и примећује: „И експликација, и егземплификација, и елаборација, и објаснидбеност итд. тичу се пре свега односа између (пропозиционих) садржајâ двају сегмената. Али суштина преформулације није у томе да сигнализира однос између садржаја првог и другог сегмента, него да укаже на то да и један и други садржај треба интерпретирати као прагматичке еквиваленте, као садржаје који на исти начин доприносе разумевању текста.“ На крају говори о односу преформулације према три основна семантичка типа напоредних односа – саставном, супротном и раставном, и закључује да конструкције са изразима *односно* и *то јест* одговарају пре свега раставном односу, али наводи и случајеве у којима одговарају супротном односу.

3.8. У раду под насловом „О конекторима којима се сигнализира промена предмета дискурса“ Ј. Чудомировић описује класу конектора *а, елем, иначе, него, узгред (буди) речено*, и њима блиске изразе *е, е сад(а), што се тиче, кад је реч о*, који се не могу сматрати конекторима, већ улогу конектора има читава конструкција чији су они део. Сви ти изрази сигнализирају промену предмета дискурса. Ј. Чудомировић анализира њихов синтаксички статус (да ли су нужно издвојени из реченице), позицију у којој се јављају, регистар за који су карактеристични, и прецизно одређује њихову прагматичку функцију. Корпус је добијен ексцерпцијом текстова из портала Растко, из онлајн архиве часописа „Време“ и из Речника САНУ.

Из своје анализе аутор изводи неколико закључака. Прво, проучавани конектори се међусобно разликују према специфичности предмета који уводе. Тако су *а* и *него* општег карактера, а конектори *иначе, узгред (буди речено)* и *елем* специјализовани су за обележавање дигресије – при чему је прва два конектора уводе, а трећи обележава њен крај и повратак на основни предмет. Даље, могу се разликовати према регистру у којем се јављају. *Него, елем* и *е сад* карактеристични су пре свега за разговорни језик (*е* се јавља само у њему); *а, иначе, узгред (буди речено)* су регистарски неутрални; *што се тиче* и *кад је реч о* су карактеристични за писани језик. Већина испитиваних израза су полифункционални; изузетак је само *елем*, чија је основна, и можда једина функција да обележи промену предмета. Остали су прошли процес током којег су се конвенционализовали као конектори. Чудомировић закључује: „[П]остоје две кључне одлике којима се реч са неком другом функцијом конвенционализује у конекторској улози, а то су издвајање из структуре клаузе (тзв. парентетичка употреба) и (пост)иницијални положај.“ Од посматраних конектора не мора бити синтаксички издвојен само *иначе*, „што указује на то да процес граматикализације овог конектора није довршен“.

3.9. Рад „Зашто су поштапалице потребне“ посвећен је начелном негативном односу према „поштапалицама“ у домаћој литератури и педагошкој пракси. Пошто је приказао третман таквих речи у литератури, Ј. Чудомировић се детаљно бави трима речима које се у тој литератури по правилу негативно оцењују – *овај, знаш* и *па*, анализирајући их на корпусу разговорног језика. Уместо да их сматра „поштапалицама“, како се то обично чини, он их сматра прагматичким маркерима који имају функцију у спонтаним разговорима: „*овај* је испуњивач, *знаш* обележава да је говорник упућенији у оно о чему говори од саговорника, а *па* такође може бити и испуњивач, али и конектор.“ У овом последњем случају постоји тзв. импликативно *па*, којим говорник сигнализира да

његово питање стоји у узрочно-последичној вези с оним што је саговорник претходно изложио, и аргументативно *па*, које сигнализира узрочно-последичну везу на нивоу говорних чинова.

Ј. Чудомировић закључује да ове речи „имају јасну комуникативну сврху“ – да служе или као испуњивачи/планери, или имају неку другу прагматичку функцију, сигнализирајући однос између претходне реплике и садржаја који следи или обележавајући одговор у дијалогу као непрефериран. Што се тиче функције испуњивача, аутор подвлачи да је испуњиваче немогуће избећи у говору, али ни да то не би било ни пожељно: „[И]збегавањем или (хипотетичким) потпуним уклањањем испуњивача не бисмо добили течан и непрекинут говор, већ говор пун честих и – услед такве учесталости – недовољно информативних пауза, што комуникацију не би олакшало, него отежало и учинило вештачком и напорном. Заправо, ако прихватимо чињеницу да су испуњивачи језичка средства којма се сигнализира информација битна за праћење разговора – да је говорник тренутно заокупљен планирањем наставка свог исказа – онда се њиховим избегавањем или уклањањем репертоар изражајних средстава сужава, тј. језик се тако осиромашује.“

На крају аутор истиче потребу да се разликује писани језик од спонтаног разговора, који захтева употребу испуњивача или планера, због чега сматра и да термин *поштапалица* није прикладан, него да би прикладнији био неутрални термин који би означавао стварну функцију коју такве речи имају у дискурсу.

3.10. У раду „Напоредни везници и одговарајући конектори у уџбеницима српског као страног” Ј. Чудоморивић, полазећи од тога да је систем напоредних везника у српском језику нешто сложенији него у већини европских језика, те да странцима који уче српски језик представља тешкоћу, испитује третман напоредних везника у два уџбеника српског као страног језика. Посматра следеће: да ли редослед којим се ти везници уводе одговара њиховој фреквентности и семантичкој специфичности; да ли се, и како, указује на разлике у значењу/функцији између различитих везника одн. на специфичности појединих везника; да ли постоје посебна вежбања посвећена употреби напоредних везника и како су конципирана.

Аутор најпре полисемичност/полифункционалност везника илуструје на примерима везника *и* и *па*, а затим износи резултате свог истраживања и дискутује о њима. Закључује следеће: „У испитиваним уџбеницима напоредним везницима и одговарајућим конекторима није посвећена посебна пажња. Најпре, нема вежбања намењених њиховом усвајању, нити било каквих других дидактичких материјала који би олакшали усвајање оних опозиција у везничком систему српског језика за које се може очекивати да ће говорницима других језика бити проблематичне. Затим, конективи се не уводе увек у својој типичној, основној употреби [...]. Најзад, у испитиваним уџбеницима не посвећује се посебна пажња специфичностима појединих конектива, нити разликама између њих.“

Ј. Чудомировић у раду указује на кључне дистинкције за које сматра да би било корисно обрадити их у уџбеницима срспког језика: *и – а, и – па,* илуструје те опозиције одговарајућим примерима и даје идеје које би могле послужити као полазна тачка за њихову обраду.

3.11. У научнопопуларном чланку „Има ли живота изван језика? Или: да ли и како језик утиче на то како мислимо и опажамо свет?“ Ј. Чудомировић приказује читаоцима идеју о језичком релативизму, по којој говорници различитих језика могу различито видети стварност захваљујући разликама у граматичкој структури тих језика. Аутор зналачки и на занимљив и приступачан начин приказује како се та идеја развија почев

од Бенџамина Лија Ворфа, па све до данас (Браун и Ленеберг, Берлин и Кеј, Малотки, Пинкер, Левинсон, Дојчер, Еверет), са одабраним примерима из литературе.

3.12. Истраживања др Јована Чудомировића спроведена су темељито, на богатом и разноврсном корпусу, с познавањем и одличним разумевањем литературе, која је и релевантна и актуелна. Закључци које доноси разложни су, одмерени, добро образложени и научнички непристрасни. Његове минуциозне анализе сведоче о изоштреном језичком осећању и изванредном чулу за семантичке нијансе. Теме којима се бави су и релевантне за науку о српском језику и неретко изазовне; нека граматичка питања која разматра изузетно су сложена (условне клаузе, однос преформулације, текстуални конектори). Иако су писани у распону од само неколико година, радови показују несумњив научни развој Ј. Чудомировића, а можемо рећи да су број и квалитет радова виши од услова који се постављају пред доцента.

3. Учешће на научним конференцијама

У периоду од избора у звање доцента Ј. Чудомировић је учествовао на следећим међународним конференцијама:

- XV Конференција Славистичке асоцијације за когнитивну лингвистику (15th Slavic Cognitive Linguistics Association Conference), од 12. до 14. октобра 2017, на Институту за лингвистичка страживања Руске академија наука у Санкт Петербургу (Институт лингвистических иследований РАН), са излагањем под насловом „From temporal sequence to disagreement: semantics/pragmatics of Serbian PA ‘and then’ from a multi-domain perspective“ („Од сукцесивности до неслагања: семантика и прагматика српског *па* из перспективе теорије домена“).
- IV Међународни научни скуп *Српски као страни језик у теорији и пракси*, од 26. до 28. октобра 2018, на Филолошком факултету Универзитета у Београду, са излагањем под насловом „Напоредни везници у уџбеницима српског као страног језика”.
- XVI Конференција Славистичке асоцијације за когнитивну лингвистику (16th Slavic Cognitive Linguistics Association Conference), од 12. до 14. октобра 2019, на Универзитету Харвард, са излагањем под насловом „Insubordinate conditional clauses in Serbian: the correlation of syntactic form and pragmatic function“ („Инсубординиране условне клаузе у српском: корелација синтаксичке форме и прагматичке функције“).

4. Педагошки рад

Др Јован Чудомировић је посвећен наставник, који је редовно на располагању студентима на предавањима, вежбањима и консултацијама. Покренуо је и одржава интернет сајт посвећен предмету *Лингвистика текста и прагматика* (на адреси pragmatika.fil.rs), а одржава и сајт за предмет *Функционални варијетети српског језика* (varijeteti.fil.rs).

У студентским анкетама оцењен је врло добрим оценама у читавом периоду од избора у звање доцента. У највећој анкети, у којој је учествовало 269 студената (предмет *Лингвистика текста и прагматика*, за текућу школску годину), оцењен је просечном оценом 4,53.

5. Менторство и чланство у комисијама за одбрану мастер радова

Ј. Чудомировић је био ментор за израду једног завршног рада на мастер студијама:
– Јелена Марковић, „Модални глагол *имати*".

Био је члан неколико комисија за одбрану завршних радова на мастер студијама:
– Александра Јовановић, „Непрелазни (неповратни и неправи повратни) семикопулативни глаголи и њихове допуне у савременом српском језику";
– Милица Медић, „Анализа језика реклама на примеру флајера Рајфајзен, Интеза и Комерцијалне банке";
– Бојана Вукојичић, „Појмовне метафоре у рекламама козметичких производа у женским часописима;
– Александра Томашевић, „Инвентар и употреба зависних реченица у разговорима и новинским текстовима".

6. Учешће у научним пројектима

Од 2011. Ј. Чудомировић је сарадник на пројекту *Српски језик и његови ресурси: теорија, опис и примене*, којим руководи проф. др Божо Ћорић, а финансира га Министарство просвете и науке Републике Србије (бр. пројекта ОИ 178006).

7. Остали стручни ангажмани и активности

Кандидат је држао радионице на Републичком зимском семинару за професоре и наставнике српског језика и књижевности (у организацији Друштва за српски језик и књижевност Србије): 2017. године одржао је радионицу с темом „Како проста реченица може бити сложена", а 2020. радионицу с темом „Зашто се исказ започиње са ПА".

8. Чланство у стручним телима и организацијама

Од 2019. до 5. 4. 2021. Ј. Чудомировић је био члан Савета Филолошког факултета, а од 5. 4. 2021. године је продекан за наставу Филолошког факултета.

Од септембра 2020. члан је (и заменик председника) Статутарне комисије и у том својству учествовао је у изради новог Статута Филолошког факултета.

Од децембра 2020. члан је Извршне радне групе за акредитацију и члан и координатор Радне групе за правилнике.

9. Закључно мишљење и предлог Комисије

С обзиром на број и квалитет радова, који представљају вредан допринос науци о српском језику, и на његов успешан педагошки рад, Комисија **са задовољством предлаже Већу да др Јована Чудомировића поново изабере у звање доцента за ужу научну област Српски језик (предмет Савремени српски језик).**

Београд, 8. 4. 2021.

_____

др Душка Кликовац, ред. проф.

_____

др Весна Ломпар, ванр. проф.

_____

др Срето Танасић, ред. професор и
дописни члан АНУРС